

**UNDERVISNINGS
MINISTERIET**
STYRELSEN FOR
UNDERVISNING OG KVALITET

Virksomhedspraktik i forberedende grunduddannelse

Indhold

Indledning	3
Kommunens virksomhedsopsøgende indsats	4
Virksomhedspraktik for egu-elever	8
Skoleundervisning i egu	14
Sikkerhed	15
Andre virksomhedsrettede tilbud til unge	16
Lovgrundlag	19

Virksomhedspraktik i forberende grunduddannelse

Publikationen er udarbejdet af
Styrelsen for Undervisning og Kvalitet

Juli 2019

Grafisk tilrettelæggelse: BGRAPHIC
Foto: Ulrik Jantzen, Lars Skaaning

ISBN: 978-87-603-3244-9

Indledning

Kommunerne har det fulde ansvar for at gøre alle unge parate til at gennemføre en ungdomsuddannelse eller komme i beskæftigelse. Det gælder alle unge under 25 år, indtil de har gennemført en ungdomsuddannelse eller har opnået fast tilknytning til arbejdsmarkedet. Kommunerne løser denne opgave i den kommunale ungeindsats, der koordinerer de unges samlede forløb på tværs af uddannelses-, beskæftigelses- og socialindsatser.

Det er vigtigt, at alle unge så vidt muligt får en uddannelse. For nogle unge kan det at snuse til arbejdsmarkedet være netop det, der giver modet til at tage en uddannelse. Praktik i en virksomhed kan give konkret erfaring med, hvad det vil sige at arbejde med et bestemt fag og have sin dagligdag på en arbejdsplads.

Denne pjece sætter særligt fokus på virksomhedspraktik for elever, der gennemfører en erhvervsgrunduddannelse (egu) i den forberedende grunduddannelse (FGU), og fokus på kommunernes praktikpladsopsøgende indsats for disse unge. Pjecen er målrettet medarbejdere i den kommunale ungeindsats, jobcentre, socialforvaltninger og FGU-institutioner.

Egu udbydes af en FGU-institution og varer normalt to år. Den består af praktik hos en arbejdsgiver (2/3 af uddannelsen) med skoleophold ind imellem (1/3 af uddannelsen). I særlige tilfælde kan uddannelsen forlænges med et ekstra års praktik, så den i alt varer tre år. Praktikken er lønnet og omfattet af overenskomstmæssige og arbejdsretlige regler inden for den pågældende branche.

Den kommunale ungeindsats har til opgave at sikre virksomhedspraktikpladser til egu-elever. Denne funktion skal koordineres med jobcentrenes arbejde med henblik på at understøtte, at virksomhederne har få, men brede kontakflader i kommunen, når der samarbejdes om unges praktik og erhvervstræning.

Kommunens virksomhedsopsøgende indsats

Den kommunale ungeindsats har ansvaret for alle unge under 25 år, indtil de har gennemført en ungdomsuddannelse eller har opnået fast tilknytning til arbejdsmarkedet. Herunder hører ansvar for udarbejdelse og løbende revidering af uddannelsesplanen i samarbejde med den unge.

Uddannelsesplanen skal indeholde uddannelsesmål og give overblik over de indsatser og aktiviteter, som skal lede den unge frem mod uddannelse. Når uddannelsesmålet er en erhvervsgrunduddannelse på FGU, skal kommunen skaffe en praktikplads i en virksomhed i samarbejde med den unge.

Virksomheden kan være privat eller offentlig, og kommunen har dermed mulighed for at vurdere, om der i eget regi, fx kommunale institutioner, er mulighed for at etablere en praktikplads.

Unge, som i forbindelse med oprettelsen af FGU allerede er i gang med en egu, fortsætter deres uddannelse på en FGU-institution og kan færdiggøre deres forløb efter de regler, de har påbegyndt uddannelsen under. De skal ikke målgruppevurderes til FGU, medmindre de selv ønsker det. Læs mere om målgruppevurdering i pjecen "[Kom godt i gang med målgruppevurdering](#)".

Koordinering

Den kommunale ungeindsats forestår koordinering på tværs af uddannelses-, beskæftigelses- og socialindsatsen. Herunder hører også opgaven med at sikre en koordinering af arbejdet med at opsøge og etablere praktikpladser til virksomhedspraktik for unge i egu.

Koordineringen er vigtig for, at virksomhederne har så få indgange til kommunen som muligt, når der samarbejdes om unges praktik, elevforløb, beskæftigelse mv.. Praktik- og virksomhedsopsøgende indsatser skal derfor koordineres både på grundskole- og ungdomsuddannelsesniveau samt med social- og beskæftigelsesområdet. Arbejdet med virksomhedspraktik for unge i egu skal altså tænkes sammen med de øvrige praktik- og virksomhedsopsøgende indsatser i kommunen.

KOMMUNENS EGU-HUSKELISTE

- Unge op til 25 år
- Vejledning om EGU
- Uddannelsesplan
- Målgruppevurdering

- Koordineret virksomhedskontakt
- Skaf egu-praktikplads
- Orientering om eud
- Praktikaftale

- Finansiering af værkstedsskoleforløb
- Virksomhedsmentor

Delegering af opgave

Når en elev i henhold til sin uddannelsesplan tilbydes egu, skal kommunen tilvejebringe en praktikplads til elevens virksomhedspraktik. Kommunen kan overlade opgaven med at tilvejebringe praktikpladser til en FGU-institution. En sådan uddelegering af opgaven sker på baggrund af en samarbejdsaftale, der fastlægger rammerne herfor.

Både kommunen og institutionen skal være opmærksomme på, at det alene er opgaven, der kan uddelegeres til institutionen. Ansvar for at sikre virksomhedspraktikpladser er altid kommunens.

Manglende praktikplads

Hvis der ikke kan findes en praktikplads, eller hvis en ung mister sin praktikplads, skal kommunen hjælpe den unge med at finde en ny praktikplads. Er det ikke muligt at skaffe en ny praktikplads, skal eleven tilbydes at gennemføre virksomhedspraktikken på FGU-institutionen i form af et værkstedsskoleforløb. Et værkstedsskoleforløb skal bredt set give eleven den samme grad af viden, erfaringer og færdigheder, som en egentlig virksomhedspraktik ville give.

Udgifter til værkstedsskoleforløb afholdes af kommunen. Det gælder, uanset om praktikpladsen mistes uforskyldt eller ej.

Indgåelse af praktikaftale

Et forløb med virksomhedspraktik etableres på baggrund af en skriftlig praktikaftale mellem eleven og virksomheden. Praktikaftalen skal blandt andet angive mål for praktikperioden samt elevens arbejdsområder og funktioner i virksomheden. Målet med praktikaftalen skal pege frem mod det overordnede mål i uddannelsesplanen. Hertil kommer de specifikke mål med praktikperioden, som udfoldes i forløbsplanen.

Den kommunale ungeindsats skal sikre, at eleven og virksomheden har underskrevet praktikaftalen senest ved praktikperiodens begyndelse. Aftalens gyldighed er betinget af, at kommunen godkender, at aftalen bidrager til at opfylde elevens uddannelsesplan. For elever, der er under 18 år, skal forældremyndighedens indehaver give samtykke til at indgå, ændre og opsige praktikaftalen.

Praktikaftalen skal indgås på den formular, der findes som bilag til [bekendtgørelsen om forberedende grunduddannelse](#). Kommunen skal sikre, at både eleven, virksomheden og FGU-institutionen har en kopi af den underskrevne praktikaftale.

Praktikpladsen skal ikke godkendes af et fagligt udvalg, som det er tilfældet med en erhvervsuddannelse, men kommunen skal i forbindelse med indgåelse af en praktikaftale sikre, at virksomheden er bekendt med muligheden for at oprette en praktikplads til en erhvervsuddannelse. Derfor er der i formularen til praktikaftalen en rubrik, hvor virksomheden skal bekræfte, at den er bekendt med muligheden for at oprette en uddannelsesaftale i henhold til lov om erhvervsuddannelser.

Virksomhedsmentor i egu

For en mindre gruppe af elever i egu kan der være behov for at understøtte elevens virksomhedspraktik med en virksomhedsmentor. En virksomhedsmentorordning indebærer, at kommunen enten køber medarbejdertimer hos en virksomhed, så virksomheden kan stille en medarbejder til rådighed i et aftalt tidsrum til at støtte eleven, eller køber timer hos en ekstern aktør/person med det specifikke formål at støtte elevens fastholdelse i virksomheden.

Virksomhedsmentoren skal arbejde på at styrke muligheden for at fastholde eleven i forløbet. Det kan typisk være en erfaren medarbejder i virksomheden, der sørger for introduktion og oplæring samt hjælper med at overkomme andre udfordringer i forbindelse med at varetage arbejdsopgaverne, og som kontinuerligt følger op på elevens indsats. Virksomhedsmentorindsatsen vil være individuelt tilpasset både i forhold til elev og virksomhed og er ikke nødvendigvis udelukkende knyttet til de helt konkrete arbejdsopgaver.

Virksomhedsmentorens opgaver

Virksomhedsmentoren kan eksempelvis:

- Understøtte elevens fremmøde fx med morgenopringninger eller sms
- Huske eleven på kalenderaftaler
- Inddrage eleven aktivt i det sociale liv på arbejdspladsen

Virksomhedspraktik for egu-elever

Forløbsplan og mål for virksomhedspraktik

På samme måde som for de øvrige uddannelsesspor i FGU er det forløbsplanen, der nærmere beskriver, hvilke elementer der skal indgå i elevens uddannelsesforløb i egu-sporet.

Opfølgning på forløbsplan

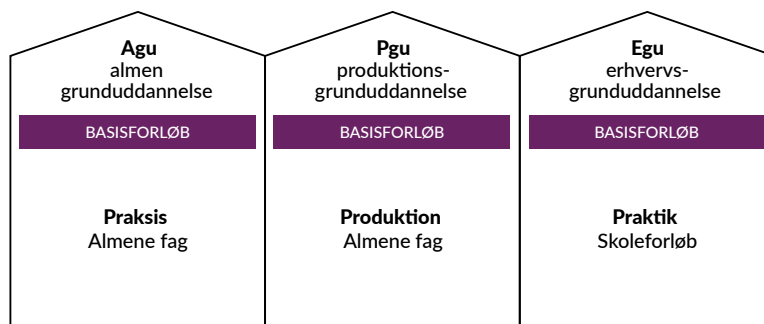
Forløbsplanen er det styringsværktøj, som fastholder målet, synliggør uddannelsesforløbets progression og danner baggrunden for den månedlige evaluerings- og vejledningssamtale mellem eleven og FGU-institutionen. Virksomheden inddrages i relevant omfang. Det er FGU-institutionen, der har initiativpligten og ansvaret for at følge op på de fastlagte mål i forløbsplanen og dermed også i virksomhedspraktikken.

Forløbsplanen

I forløbsplanen fastlægges:

1. Det overordnede uddannelsesmål
2. Målene i virksomhedspraktikken samt varigheden heraf
3. Elevens behov for særlig hensyntagen eller støtte
4. Hvordan tilrettelægges praktikken under særlig hensyntagen til elevens indlæringsforudsætninger
5. Hvordan planlægges undervisningen og virksomhedspraktikken, så eleven kan styrke sine personlige og sociale kompetencer med sigte på at begå sig på en arbejdsplads eller gennemføre

FGU-uddannelsesspor

FGU i det danske uddannelsessystem

		NQF-niveau		
Ph.d.		8		
Kandidat/master		7		
Bachelor		6		
Akademiuddannelse		5		
Gymnasial uddannelse	Erhvervsuddannelse	4	Almene fag	Svarer til
		3	D	FGU 3
		2	E	FGU 2
10. klasse	FGU			10. klasse
0.-9. klasse		1	G	FGU 1
				9. klasse

Samarbejde med virksomheden

Der skal etableres et formelt samarbejde mellem FGU-institutionen og virksomheden for at sikre, at forløbsplanen realiseres. FGU-institutionen har ansvaret for, at både virksomheden og eleven gøres bekendt med, hvilke mål der skal nås i virksomhedspraktikken. Målene fastlægges på baggrund af det fagbilag, der gælder for det faglige tema, som eleven uddanner sig inden for.

Opstart

Når eleven begynder i FGU med det formål at afslutte egu-sporet på højeste niveau (Se figuren herover), skal uddannelsesforløbet tilrettelægges og beskrives i den unges forløbsplan.

De to praktiske uddannelsesspor – produktionsgrunduddannelse (pgu) og erhvervsgrunduddannelse (egu) – har samme basisforløb. Basisforløbet fungerer som introduktion til uddannelsessporene og de faglige temaer.

Hvis der ikke ved uddannelsens begyndelse foreligger en aftale med en virksomhed om en praktikaftale, skal denne etableres så hurtigt som muligt. Hele forløbet skal så vidt muligt fastlægges i samarbejde med eleven, så eleven kan få ejerskab til det. Hvis den unge har en aftale om virksomhedspraktik, er der altid mulighed for at begynde på egu uanset de fastsatte to årlige opstartsterminer for optag på uddannelsesspor i FGU.

Erhvervstræning

Hvis egu-eleven i opstartsperioden går i et basisforløb, kan eleven i op til to uger ad gangen og højst fire uger per halve år deltage i erhvervstræning. Erhvervstræning foregår i en virksomhed, hvor eleven gennem deltagelse i arbejdsopgaver får erfaringer, der styrker og kvalificerer elevens valg af uddannelse og erhverv samt kan medvirke til en egentlig praktikplads eller beskæftigelse i en virksomhed. For en egu-elev i basisforløb kan erhvervstræning medvirke til, at eleven opnår aftale om egu-virksomhedspraktik. Eleven modtager skoleydelse i perioder med erhvervstræning.

Forsørgelsesgrundlag

I praktikperioden modtager eleven løn af virksomheden. Når praktikaftalens arbejdsområde og funktioner er omfattet af en kollektiv overenskomst, gælder overenskomsten for aftalens løn- og arbejdsvilkår. Hvis praktikaftalens arbejdsområde og funktioner ikke er omfattet af en kollektiv overenskomst, skal løn- og arbejdsvilkårene svare til de sædvanligt gældende vilkår for tilsvarende arbejde.

Skoleydelse

Ugesats i 2019:

Under 18 år	365 kr.
18 år og derover, hjemmeboende	634 kr.
18 år og derover, udeboende	1.472 kr.
Forsørgertillæg, enlige	1.424 kr.
Forsørgertillæg, ikke-enlige	569 kr.

I skoleperioder modtager eleven skoleydelse. Ydelsens størrelse fremgår af takstkataloget, som kan findes på Undervisningsministeriets [hjemmeside](#).

Hvis eleven afslutter egu-sporet med en prøve, bestået på FGU-niveau 3, har eleven efterfølgende mulighed for at blive optaget i en a-kasse efter reglerne herom i henhold til lov om arbejdsløshedsforsikring mv. Det betyder blandt andet, at eleven derved kan opnå dimittendrettigheder, hvis betingelserne herfor i øvrigt er opfyldt.

Afslutning og prøve

Ved afslutning af en erhvervsgrunduddannelse udsteder FGU-institutionen et kompetencebevis og eventuelt et uddannelsesbevis. Kompetencebeviset indeholder blandt andet oplysninger om perioden for uddannelsesforløbet, deltagelse i undervisningstilbud, kombinationsforløb, virksomhedspraktik, aflagte prøver og karakterer samt eventuelt uddannelsesbevis.

Et uddannelsesbevis udstedes, når eleven består en afsluttende prøve på FGU 3-niveau i et fagligt tema. Eleven indstilles til prøve, når eleven af læreren og virksomheden vurderes at have nået dette niveau. Prøven bedømmes bestået/ikke bestået.

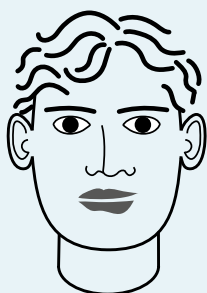
Ved afslutning af forløbet før den afsluttende prøve, giver læreren i samarbejde med virksomheden en standpunktsbedømmelse på FGU 1- eller FGU 2-niveau i det faglige tema, som bedømmes bestået/ikke bestået. De faglige mål for erhvervsgrunduddannelsen findes i fagbilaget for det aktuelle faglige tema.

Videreførelse af egu-bonusordning

Private arbejdsgivere, der ansætter FGU-elever i egu-virksomhedspraktik i perioden fra den 1. august 2019 til den 30. juni 2022, modtager en bonus på samlet op til 40.000 kr. fra staten.

Læs om de nærmere retningslinjer for ordningen på Undervisningsministeriets [hjemmeside](#).

CASE:

Olivers vej til egu

Oliver gik i almindelig folkeskole indtil 8. klasse. I de små klasser fungerede det godt socialt, og han havde mange venner. Men på mellemtrinet fik han sværere ved at følge med i undervisningen. Lærerne opdagede, at Oliver havde brug for ekstra hjælp og gav ham andre opgaver end de andre. Det var svært for Oliver at forstå, hvorfor det skulle være sådan. Så han begyndte at pjække meget. Der var uger, hvor han kun kom i skole en enkelt dag.

I starten af 8. klasse aftalte Oliver, hans forældre og den kommunale vejleder, at Oliver skulle prøve at komme i praktik hos en landmand to dage om ugen. Det viste sig, at Oliver trivedes godt med at passe dyr og havde stabilt fremmøde til sine praktikdage.

I slutningen af 9. klasse taler den kommunale vejleder med Oliver og forældrene om, at Oliver eventuelt kunne begynde på FGU med henblik på at gennemføre en erhvervsgrunduddannelse inden for det faglige tema jordbrug, skovbrug og fiskeri. Oliver og forældrene synes, det lyder som en god ide, og Oliver fortæller, at han helst vil fortsætte i praktik hos den landmand, han kender.

Vejlederen målgruppevurderer herefter Oliver, og aftaler med den medarbejder, der har ansvar for den virksomhedsopsøgende indsats, at tage kontakt til landmanden for at høre, om landmanden vil ansætte Oliver som egu-elev.

Vejlederen og den virksomhedsopsøgende medarbejder besøger landmanden sammen med Oliver. Under besøget informeres landmanden om muligheden for en egu-virksomhedspraktik og andre alternativer for praktik, herunder muligheden for at oprette en praktikplads til en erhvervsuddannelse. Landmanden

informeres også om egu-bonusordningen og overenskomsten for lønniveauet for en egu-elev i landbruget (se side 19).

Landmanden indvilliger i at ansætte Oliver i virksomhedspraktik, og både landmanden, vejlederen, Oliver og hans forældre skriver under på praktikaftalen. På den baggrund reviderer vejlederen Olivers uddannelsesplan og besøger FGU-skolen sammen med Oliver. Her bliver Oliver indmeldt, og vejlederen giver skolen en kopi af praktikaftalen.

Dagen efter møder Oliver op på skolen, hvor en vejleder og faglæreren for skolens gartnerhold udarbejder en forløbsplan for Oliver. Sidst på dagen kører vejlederen og Oliver ud til landmanden og taler om forløbsplanen og målene for virksomhedspraktikken.

Forløbsplanen indeholder blandt andet en oversigt over skoleperioder. Uddannelsen varer to år og har indlagt syv skoleperioder af ca. to

Olivers forløb

ugers varighed og to lange skoleperioder af seks ugers varighed i vintermånederne, hvor der er færre arbejdsopgaver hos landmanden. I skoleperioderne modtager Oliver praksisorienteret undervisning i dansk, matematik og PASE (privatøkonomi, arbejdspladslære, samarbejds-lære og erhvervs-lære) med udgangspunkt i emner som fx arbejdspladslære, sikkerhed, samarbejde og planlægning.

Herudover skal Oliver via kombinationsforløb (se side 14) i skoleperioderne erhverve sig et traktorkørekort samt et kursus i pasning og fodring af husdyr og et kursus i klovpleje og klovbeskæring på en landbrugsskole. Oliver skal afslutte uddannelsen med en praktisk prøve over flere dage, hvor han får stillet en faglig opgave, som han har tre dage til at løse i praktikvirksomheden, hvorefter han fremlægger sin opgaveløsning mundtligt for eksaminator og censor.

1. år	2. år
Praktik	Praktik
Skole 2 uger Sikkerhed	Skole 2 uger Klovpleje
Praktik	Praktik
Skole 2 uger Arbejdspladslære	Skole 2 uger Planlægning
Praktik	Praktik
Skole 6 uger Traktorkørekort og maskiner	Skole 6 uger Pasning og fodring af husdyr
Praktik	Praktik
Skole 2 uger Samarbejds-lære	Skole 2 uger Prøveforberedelse
Praktik	Praktik
Skole 2 uger Privatøkonomi	
Praktik	

Skoleundervisning i egu

Indhold i skoleundervisning

Erhvervsgrunduddannelsen består af 2/3 virksomhedspraktik og 1/3 skoleundervisning. Fordelingen mellem virksomhedspraktik og skoleundervisning skal ses over tid og udgør et gennemsnit. Skoleundervisningen kan indeholde både teoretisk og praktisk undervisning, som er relevant for elevens uddannelsesforløb og arbejde i virksomheden. Undervisningen skal understøtte, at eleven har de praktiske færdigheder, der skal anvendes i virksomhedspraktikken.

Gennem skoleundervisningen opnår eleven viden, færdigheder og kompetencer, der er relevante og efterspurgt på arbejdsmarkedet, og eleven udvikler evner og mulighed for senere overgang til en erhvervsuddannelse eller varig beskæftigelse.

Eleven skal tilbydes undervisning i de almene fag dansk, matematik og PASE. Undervisningen kan i vid udstrækning gennemføres med udgangspunkt i en fælles praksis og gennemføres tværfagligt. Fagene kan afsluttes med prøve, når eleven af læreren vurderes at have nået sit slutniveau i disse fag i henhold til uddannelsesplanen. Prøver i almene fag bedømmes med karakter efter 7-trins-skalaen. De faglige mål og indhold i de almene fag findes i [læreplanerne for de pågældende fag](#).

Skoleundervisningen kan eventuelt struktureres omkring praksisser med temaer fra PASE som fx arbejdsmiljø, arbejdsmarkedsforhold, konflikthåndtering, planlægning, privatøkonomi, samarbejde eller sikkerhed.

Kombinationsforløb

For at sikre eleven mulighed for at forfølge eventuelle mål i uddannelsesplanen, som kræver dele af ordinære uddannelser, kan undervisningen på FGU kombineres med elementer fra kompetencegivende ungdomsuddannelser og arbejdsmarkedsuddannelser, herunder ikke mindst erhvervsuddannelser. Det foregår på såkaldte kombinationsforløb, hvor eleven fx kan tage dele af en erhvervsuddannelse eller et certifikatkursus, som er nødvendig for arbejdet i virksomhedspraktikken.

Som en del af erhvervsgrunduddannelsen er det desuden også muligt at tilrette kombinationsforløb på højskoler. Kombinationsforløb for egu-eleven kan vare op til 1/3 af uddannelsesforløbets samlede varighed, således at det i nogle tilfælde kan udgøre al skoleundervisning.

Forberedende grunduddannelse er underlagt loven om undervisningsmiljø. Når der i undervisningen indgår arbejde, der indeholder et vist risikomoment, gælder de samme regler som på erhvervsuddannelser. Disse regler indeholder bestemmelser om arbejdets udførelse, tekniske hjælpemidler samt stoffer og materialer.

Dansk Center for Undervisningsmiljø har udarbejdet en vejledning til arbejdsmiljølovens udvidede område i relation til elever og studerende. [Vejledningen kan findes her](#).

Sikkerhed

Sikkerhed i erhvervstræning

FGU-elever kan tilbydes erhvervstræning i en virksomhed i op til to uger ad gangen. Erhvervstræning må ikke indebære, at eleven bidrager til virksomhedens produktion, men skal tilrettelægges således, at eleven for eksempel udfører et givent stykke arbejde på vegne af en medarbejder i virksomheden, som samtidig instruerer og overvåger eleven samt kvalitetssikrer dennes arbejde.

En elev under 18 år kan også tilbydes erhvervstræning, men må ikke udføre arbejdsfunktioner, der er omfattet af forbuddet i bekendtgørelsen om unges arbejde nr. 239 af 06/04/2005. Bekendtgørelsen handler blandt andet om, at der skal drages omsorg for, at arbejdet kan udføres sikkerheds- og sundhedsmæssigt fuldt forsvarligt ved enhver beskæftigelse af unge under 18 år.

Sikkerhed i virksomhedspraktik

Elever i virksomhedspraktik med ansættelse i en virksomhed vil som hovedregel være omfattet af undtagelsesbestemmelsen § 10 i bekendtgørelse om unges arbejde (Ungebekendtgørelsen), lige som praktik efter lov om erhvervsgrunduddannelse mv. er det i dag. Undtagelsesbestemmelsen giver eleven mulighed for at udføre de arbejdsopgaver, som er nødvendige for den konkrete uddannelses gennemførelse (læs overfor).

Egu-virksomhedspraktik er omfattet af undtagelsesbestemmelsen i § 10 i ungebekendtgørelsen, når:

- der er tale om en erhvervskompetencegivende uddannelse.
- virksomhedspraktikken er et nødvendigt led i uddannelsen.
- der kun udføres farligt arbejde i det omfang, det er nødvendigt for den konkrete uddannelses gennemførelse.

Disse forhold er som hovedregel opfyldt i en egu-virksomhedspraktik. Rammerne for § 10 er fastlagt i EU direktiv 94/33/EF om beskyttelse af unge på arbejdspladsen, hvor artikel 7 fastslår, at unge (15-17-årige) kun må udføre farligt arbejde, når det er nødvendigt for, at de kan gennemføre en erhvervsuddannelse. Det er arbejdsgiverens ansvar at sikre eleven arbejdsvilkår, som er tilpasset elevens alder, og nødvendige foranstaltninger for at beskytte elevens sikkerhed.

Andre virksomhedsrettede tilbud til unge

Forskellige former for praktik i virksomheder

På tværs af uddannelses-, beskæftigelses- og socialindsatsen findes forskellige former for praktikker, fx virksomhedspraktik, praktik, erhvervstræning mv. Formålet med disse kan være læring, få styrket sociale og personlige kompetencer, afklaring, styrket tilknytning eller tilbagevenden til arbejdsmarkedet. Der er forskellige formål og regler for disse praktikker, herunder for praktikens længde, og om man modtager løn eller ydelse i forbindelse med praktikken. Denne pjece har særligt fokus på praktik i erhvervsgrunduddannelsen på den forberedende grunduddannelse. Nedenfor gennemgås nogle af de andre former for praktik, der findes inden for beskæftigelses-, social- og uddannelsesområdet. Der er ikke tale om en udtømmende eller udførlig gennemgang.

Virksomhedspraktik i regi af beskæftigelsesindsatsen

Efter beskæftigelseslovgivningen bruges virksomhedspraktik som et aktivt tilbud som led i en afklaring eller optræning af en borgers arbejdsmarkedsparathed. Virksomhedspraktik kan også bruges som et led i afklaring af uddannelsesvalg. Formålet med virksomhedspraktik er at afklare eller udvikle faglige, sociale eller sproglige kompetencer, afklare uddannelsesmål og bringe personen tættere på sit uddannelses- eller jobmål ved, at personen deltager i konkrete arbejdsopgaver og indgår i kollegiale sammenhænge.

Virksomhedspraktik kan tilbydes en lang række forskellige målgrupper under beskæftigelseslovgivningen, fx forsikrede ledige, kontanthjælps- og uddannelseshjælpsmodtagere og sygedagpengemodtagere. Virksomhedspraktikken er som hovedregel kortvarig, og den maksimale

varighed afhænger af, hvilken målgruppe under beskæftigelseslovgivningen man tilhører, og de konkrete behov, man måtte have.

Initiativet til praktikken kan efter omstændighederne komme fra den ledige selv eller som en pålagt pligt. Tilbud om praktik skal så vidt muligt gives ud fra den enkeltes ønsker og forudsætninger og rette sig mod områder med mangel på arbejdskraft. Tilbuddets indhold må derfor rette sig mod den enkelte person og det behov, den pågældende har for optræning mv.

Praktikken vil ikke udgøre en ansættelse og vil således være ulønnet og derfor ikke omfattet af overenskomster og regler for lønmodtagere i øvrigt.

Praktik efter sociallovgivningen

Kommunen kan træffe afgørelse om at formidle et praktiktilbud til unge under 18 år hos en offentlig eller privat arbejdsgiver efter servicelovens § 52, stk. 3, nr. 8. Afgørelsen træffes på baggrund af en børnefaglig undersøgelse og den unges handleplan og forudsætter samtykke fra forældremyndighedsindehaveren. Kommunen kan desuden fastsætte en godtgørelse til den unge i forbindelse med praktiktilbuddet, hvorimod der ikke kan udbetales tilskud til arbejdsgiveren.

Målgruppen for praktiktilbuddet er bl.a. socialt belastede unge, der har problemer med at fastholde tilknytningen til uddannelsessystemet. Der kan også være tale om unge, som har vanskeligt ved at opnå eller fastholde en tilknytning til arbejdsmarkedet ved egen hjælp. Målgruppen kan derfor også omfatte unge med nedsat funktionsevne, der kan have stort behov for at afprøve en arbejdspraktik, og som kan have svært ved at finde et almindeligt arbejde, herunder et fritidsjob.

IGU

IGU er en 2-årig uddannelse med lønnet praktik med op til 20 ugers skoleundervisning for flygtninge og indvandrere.

Praktikdelen skal udgøre mindst 25 timer om ugen i gennemsnit og kan foregå på såvel offentlige som private virksomheder.

Det er virksomheden og eleven selv, der i fællesskab indgår en aftale om uddannelsen, herunder praktikken. Det er ligeledes virksomheden og eleven, der i fællesskab planlægger forløbet og udarbejder en uddannelsesplan, som beskriver indhold i både praktikforløbet og skoledelen.

Kommunen har dog også en række opgaver i forhold til uddannelsen. De skal således rådgive og vejlede såvel elever som virksomheder om uddannelsen, bistå parterne i forhold til at sikre det rette match, ligesom de er ansvar-

lige for at udbetale uddannelsesgodtgørelse og eventuel befordringsgodtgørelse.

I praktikperioderne aflønnes eleven med en lønsats, der svarer til lønnen for erhvervsgrunduddannelsen på det pågældende faglige overenskomstområde. Udlændinge er i øvrigt omfattet af de arbejdsvilkår, som er fastsat i den kollektive overenskomst og gælder på virksomheden.

Eud

Praktik i en eller flere virksomheder er en væsentlig del af erhvervsuddannelse. Virksomhedspraktikken foregår i en eller flere virksomheder, der er godkendt af det relevante faglige udvalg. Det er elevens egen opgave at finde praktikplads, men erhvervsskolen har også en opgave med opsøgende arbejde for at finde egnede praktikpladser.

Det opsøgende arbejde kan være forankret i et praktikcenter eller på skolen. De faglige udvalg og de lokale uddannelsesudvalg skal ved kontakt med virksomheder og eventuelt ved opfordringer til virksomheder virke for, at der tilvejebringes praktikpladser. Læs mere om uddannelsesaftaler for erhvervsuddannelser [her](#).

Forpraktik

For nogle virksomheder og unge er det et stort skridt at indgå en uddannelsesaftale om erhvervsuddannelse, som strækker sig over flere år. Derfor er det muligt for en virksomhed at ansætte en ung på 15-18 år i en periode, inden den unge begynder på sin erhvervsuddannelse. Denne ordning er aftalt mellem arbejdsmarkedets parter inden for nogle uddannelser. Forløbet er således ikke en del af selve erhvervsuddannelsen og reguleres ikke af reglerne herfor.

I forpraktikken er der typisk en kort introperiode, hvor den unge sættes ind i de mest grundlæggende arbejdsprocesser i virksomheden og gennemgår nødvendige sikkerhedskurser, hygiejnekurser og lignende. Derefter kan den unge deltage i virksomhedens produktion og må i nogle tilfælde betjene visse maskiner som en ung, der ellers blot er ansat som ungarbejder, ikke må betjene.

FGU-eud – den tidligere PBE

I forbindelse med etablering af FGU, skifter den produktionsskolebaserede erhvervsuddannelse (PBE) navn til FGU-baseret erhvervsuddannelse (FGU-eud), men fortsætter i øvrigt på samme vilkår.

FGU-eud er en særlig tilrettelæggelsesform for erhvervsuddannelser, som gennemføres helt eller delvist på FGU-institutionen efter modellen for Ny mesterlære, som er kendetegnet ved, at grundforløbet erstattes af praktisk oplæring i en virksomhed, som her er FGU-institutionen. Målene for og niveauet på uddannelsen følger reglerne for eud i øvrigt og afsluttes med samme prøver og beviser. Adgangen til uddannelsen er betinget af, at en FGU-institution i forbindelse med gennemførelse af et FGU-forløb har vurderet, at eleven ikke har de faglige, personlige eller sociale forudsætninger, der er nødvendige for at gennemføre en erhvervsuddannelse med uddannelsesaftale. Afgørelse om optagelse til FGU-eud træffes af den erhvervsskole, der udbyder erhvervsuddannelsen.

Der kan være tilfælde, hvor FGU-institutionen ikke kan godkendes til hele uddannelsesforløbet af det relevante faglige udvalg. FGU-institutionen skal i sådanne tilfælde bistå eleven med at indgå en uddannelsesaftale med en godkendt virksomhed, der omfatter den manglende del af erhvervsuddannelsen. Den kommunale ungeindsats kan eventuelt bidrage til FGU-institutionens kontakt til relevante virksomheder i den situation.

Lovgrundlag

Lov om forberedende grunduddannelse

- § 9, stk. 4: Mulighed for forlængelse af egu
- § 16-19: Erhvervsgrunduddannelsen
- § 18, stk. 4: Tilvejebringelse af praktikplads
- § 19: Virksomhedsmentor
- § 21-22: Erhvervstræning
- § 23: Kombinationsforløb
- § 26: Forløbsplanen fastlægger virksomhedspraktik
- § 33: Mulighed for SPS i virksomhedspraktik

Lov om institutioner for forberedende grunduddannelse

- § 3, stk. 2, nr. 3: FGU-baseret erhvervsuddannelse

Bekendtgørelse om forberedende grunduddannelse

- § 6: Praktikaftale
- § 11: Kompetencebevis
- Bilag 1: Formular til praktikaftale

Bekendtgørelse om institutioner for forberedende grunduddannelse mv.

- § 43: Udgifter til virksomhedspraktik på institutionen

Lov om en aktiv beskæftigelsesindsats

Kapitel 11

Lov om ændring af lov om vejledning om uddannelse og erhverv samt pligt til uddannelse, beskæftigelse mv.

- § 1, pkt. 16: § 2 j., stk. 5-7: Tilvejebringelse af praktikpladser

Lov om arbejdsretten og faglige voldgiftsretter

- § 33: Fagretlig afgørelse af lønforhold

Lov om arbejdsløshedsforsikring mv.

- § 41, stk. 2: Medlemskab af anerkendte arbejdsløsheds-kasser
- § 54, stk. 1: Ret til dagpenge

Lov om folkeskolen

- § 33, stk. 4: Mulighed for at opfylde undervisningspligten delvist ved deltagelse i erhvervsmæssig beskæftigelse

Lov om social service

- § 52, stk. 3, nr. 8: Formidling af praktiktilbud hos en offentlig eller privat arbejdsgiver

Bekendtgørelse om udbetaling af bonus til private arbejdsgivere, der ansætter elever i erhvervsgrunduddannelse (egu-bonusordningen)

Ordningen belønner arbejdsgivere, der tager egu-elever i virksomhedspraktik

Bekendtgørelse om statens erstatningsordning for deltagere i praktisk erhvervsorientering mv.

Sikrer praktikanter samme erstatningsretlige stilling som arbejdstagerne på arbejdspladsen

**UNDERVISNINGS
MINISTERIET**
STYRELSEN FOR
UNDERVISNING OG KVALITET

Publikationen indgår i en serie på fire udgivelser, der giver indsigt i elementer i den kommunale ungeindsats. Denne publikation sætter fokus på virksomhedspraktik.